

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בוהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - בלק קצח:

ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה פי עצום הוא ממוני. רבי חזקיה פתח, (ישעיה יא) והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו. פסוק זה הפל הוא אחד. מה חדוש בא להשמיענו? שהרי צדק הינו אמונה, ואמונה הינו צדק. אזור מתניו הינו אזור חלציו. ולא מצאנו פסוק כמו זה.

אלא לא צדק כמו אמונה, ואף על גב שהכל אחד, ודרגה אחת היא. אבל בזמן שעומדים בדין קשה ומקבלים מצד שמאל, אז נקרא צדק דין ממש, והינו (שם כו) פי באשר משפטיו לארץ צדק למדו ישבי תבל. שדרגה זו של משפט היא רחמים. וכשמתקרב משפט בצדק, אז מתבשם (הכל), ויכולים בני העולם לסבל דין בצדק. אמונה, בשעה שמתחברת בה (אז הוא) אמת, לשמחה. וכל הפנים מאירות, אז נקראת אמונה. ויש ותרנות לכל, וכל הנשמות עולות, מתחייבות בכמה חיובים של רשעים רעים, וכיון שהן עולות בפקדון (מקדים), הוא מחוורן ברחמים וחס עליהן, ואז נקראת אמונה, ואין אמונה ללא אמת.

כעת אזור מתניו ואזור חלציו. מה באן שני אזורים? ומתנים וחלצים, אף על גב שהן אחת, שתי דרגות הן, אחת למעלה ואחת למטה. למעלה בראשית נקרא מתנים, ולמטה בסוף נקרא חלצים, כמו שנאמר (ישעיה לב) והגורה על חלצים. בסוף, על ראש הירכים. בשאשה בצער, מנתקים אותם חלצים מראש הירכים, ושמה ידיה בכאב עליהם.

ולכן לגבורה ולקרב - צדק אזור מתניו, וכה צריך. לרחמנות ולטוב - אמונה אזור חלציו. בדרגה אחת ידון את העולם ושולט לשני צדדים, אחד לרחמים לישראל, ואחד דין לשאר העמים.

ואם תאמר, צדק הוא דין הקשה? והרי פתוב (ויקרא יט) בצדק תשפט עמיתך, (דברים טז) צדק צדק תרדף, וכמה הם - ודאי כך זה, שהרי בצדק אין כלל ותרנות. גם כך מי שדן את חברו, לא צריך לעשות לו ותרנות מתדין כלל, אלא בצדק, שלא

ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה פי עצום הוא ממוני. רבי חזקיה פתח, (ישעיה יא) והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו. האי קרא בלא איהו חד. מאי חדישא אתא לאשמיעינו, דהא צדק הינו אמונה, ואמונה הינו צדק. אזור מתניו, הינו אזור חלציו, לא אשכחן קרא בהאי גוונא.

אלא לאו צדק באמונה, ואף על גב דכלא חד, וחד דרגא איהו. אבל בזמנא דקיימא דינא קשיא, ומקבלא מופט שמאלא, בדין אקרי צדק, דינא ממש. והיינו (ישעיה כו) פי באשר משפטיו לארץ צדק למדו ישבי תבל. דהאי דרגא דמשפט, רחמי איהו. וכד אתקריב משפט בצדק, בדין אתבסם (כלא), ויכליו בני עלמא, למסבל דינא דצדק. אמונה, בשעתא דאתחבר בה (כדין איהו) אמת, לחדות. וכל אנפין נהירו, בדין אקרי אמונה. ואית ותרנותא לכלא, וכל נשמתין סלקין מתחייבי בכמה חיובין דחיובין בישו, וכיון דבפקדון סלקין (אקדים), אהדר לון ברחמי, וחס עליהו. ובדין אקרי אמונה, ולית אמונה בלא אמת.

השתא אזור מתניו, ואזור חלציו. מהו תרין אזורין קבא. ומתנים וחלציו אף על גב דחד אינון, תרין דרגין אינון, חד לעילא, וחד לתתא. לעילא בשירותא, אקרי מתנים. לתתא בסופא, אקרי חלציו, כמה דאת אמר (ישעיה לב) והגורה על חלצים, בסופא, על ריש ורכים. כד אתתא בצערא, מנתקון אינון חלצים, מריש ורכין, ושויאת ידה בכאיבא עליהו.

ובנין כה לגבורה ולקרבא, צדק אזור מתניו. והכי אצטריה. לרחמנו ולטוב, אמונה אזור חלציו, כחד דרגא ידיו עלמא, ושולטא לתרין סטריין, חד רחמי (דף קצ"ט ע"א) לישראל, וחד דינא לשאר עמין.

ואי תימא, צדק דינא תקיף איהו, והא פתיב (ויקרא יט) בצדק תשפט עמיתך. (דברים טז) צדק צדק תרדוף. וכמה אינון. ודאי הכי הוא. דהא צדק לית ביה ותרנותא כלל. אף הכי מאן דדאין לחבריה, לא אצטריה למעבד ליה ותרנותא

ישגיח על האהבה, (ויקרא יט) מאזני צדק, בלי ותרגות לצד זה ולצד זה למי שנותן ולמי שמקבל. ומשום זה דרגה אחת היא, ומתחלקת לשני צדדים. ושני צדדים אלה, שני אזורים, עומדים, אחד לשאר העמים ואחד לישראל. ובשעה שיצאו ישראל ממצרים, התאזרו באזורים הללו - אחד של קרב, ואחד היה של שלום. בשיתיעץ בלק, אמר ואגרשנו מן הארץ. אמר, אותה דרגה (שנאחזה בו הארץ, וזה וכו') שהם נאחזים בה, מן הארץ ודאי. וזהו כי עצום הוא מפניו, בודאי. מי יכול להלחם ולעמד בהם בישראל? דרגתם הזקה היא משלי! ומשום זה - ואגרשנו מן הארץ. ואם אגרשנו מן הארץ הזאת ואגרש אותם מפנה, אוכל לעשות כל רצוני. כהם הוא בפנה? כפה ובמעשה.

הרי הפה שלי, והמעשה שלי.

מן דינא פלל, אלא בעצמך, דלא ישגח לרחימו. מאזני צדק, בלא וותרגו להאי סטרא ולהאי סטרא, למאן דיהיב ולמאן דמקבל. ובגין כך חד דרגא איהו, ואתפלג לתרין סטרין. וחד תרין סטרין, ב' אזורין, מנימו, חד לשאר עמיו, וחד לישראל. ובשעתא הנפקו ישראל ממצרים, אתאזרו באזורין אליו, חד דקרבא, וחד הרה דשלמא. (חכר באן) (ובלא הוה בצדק) כד אתיעט בלק, אמר ואגרשנו מן הארץ. אמר הוה דרגא דקא (פ"א אתאחדת ביה הארץ ודא וכו') אתאחדן ביה, מן הארץ ודאי. ודא הוא כי עצום הוא מפני ודאי, מאן יוכל לאגחא ולקיימא בהו בישראל דרגא דלחון תקיף הוא מדילי. ובגין כה, ואגרשנו מן הארץ. ואי מהאי ארץ אגרשנו, ואתרד נתיה מיניה, איכול למעבד כל רעותי, חילא דלחון במאי איהו.

בפומא, ובעובדא. הא פומא דילך, ועובדא דילי.

ליקוטי מוהר"ן

ובו מביא מעט ממאמר הזהר על הפרשה

תורה ז

לשון רבנו זכרוננו לברכה

ואלה המשפטים אשר תשים לפניך: (שמות כא)

אמרו הכמינו זכרונם לברכה (קידושין לה. ב"ק טו.): השויו אשה לאיש. ואיתא במכילתא: יכול יהיו התלמידים לזמדין ואינם מבינים - תלמוד לומר: אשר תשים לפניך, ערכם לפניך בשלחן

ערוך:

א דע, כי עקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה, כמו שכתוב (שה"ש ד): תבואי תשורי מראש אמונה; ואמונה הוא בחינת תפלה, כמו שכתוב (שמות יז): ויהי ידיו אמונה, ותרגומו: פרישן בצלו. וזה בחינת נסים למעלה מהטבע, כי התפלה למעלה מהטבע, כי הטבע מחיב בו, והתפלה משנה הטבע, וזה דבר נס, ולזה צריך אמונה, שיאמין שיש מחדש ובידו לחדש דבר ברגונו. ועקר אמונה, בחינת תפלה, בחינת נסים, אינו אלא בארץ ישראל, כמו שכתוב (תהלים לז): שכן ארץ ורעה אמונה; ושם עקר עליות התפלות, כמו שכתוב (בראשית כח): וזה שער השמים. ובשביל זה בשפנים אברהם בפה אדע (שם טו), ובזה פגם בירשת ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפלה, היה גלות מצרים. ודוקא יעקב ובניו ירדו מצרים, כי הם בחינת שנים-עשר נסחאות התפלה, והוריד אותם בגלות, ומצרים הוא הפך הנסים, כמו שכתוב (שמות יד): ומצרים

נסים לקראתו - שאין שם מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה, כמו שכתוב (שם ט): והיה בצאתי את העיר אפרש את פני. וכל הגליות מכנים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל. ובשפונגמין באמונה, בתפלה, בארץ ישראל, הוא יורד לגלות.

וזה שאמרו הכמינו זכרונם לברכה (סנהדרין צז.): אין משיח ביד דוד בא אלא עד שתבלה פרוטה מן הכיס; הינו שיקלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנסים, ומכסים כל הנסים בדרך הטבע, כי עקר הנסים בארץ ישראל, כי ארץ ישראל שותה תהלה (תענית י). ושתיתתה מהתהומות, שהם לשון: ותהם כל העיר (רות א), שעל דבר נפי תמחין העולם. וזה (תהלים מב): תהום אל תהום קורא; כי יש נסין עליו, שהוא בחינת תהום עלאה, ויש נסים תתאין, שהם בחינת תהומא תתאה, ומלאך שכלול מכל הנסים, משני התהומות, דמיו לעגלא (תענית כה), שהוא בחינת עגולים, בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים פט): ואמונתך סביבותי; ופריטא שפותת, שהוא בחינת תפלה, כמו שכתוב (שם נא): אדני שפתי תפתח, והוא בכלות הנסים. וזה פרוש: עד שתבלה פרוטה מן הכיס - כי יש בני אדם המכסים פלילות הנסים, הכלולים במלאך דפריטא שפותת, מכסים בדרך הטבע; ובשתכלה זאת ותתרבה אמונה בעולם - אז יבוא משיח, כי עקר הגאולה תלוי בה, כמו שכתוב: תבואי תשורי

מראש אמונה:

כ אבל אי אפשר לבוא לאמונה אלא עלידו אמת, כמוכא בזהר

(בלק קצחה): והיה צדק אזור מתניו ואמונה וכו' (ישעיהו יא) –
הינו צדק, הינו אמונה. ואמרו שם: אמונה אתקריאת, בד אתחבר
בה אמת:

ג ואי אפשר לבוא לאמת אלא עלידי התקרבות לצדיקים, וליד
בדרך עצתם, ועלידי שמקבל מהם עצתם, נחקק בו אמת, כמו
שכתוב (תהלים נא): הן אמת הפצת – בשאתה הפין אמת, בפחות
ובסתם חכמה תודיעני – כי העצות שמקבל מהם הוא בחינת
נשואין וזווג; וכשמקבלין עצות מרשעים, הוא בחינת נשואין
בקלפה. הנחש השיאני (בראשית ג) – לשון נשואין; עצות הנחש
שקבלה הוא בחינת נשואין, ועלידי נשואין המיל בה זקמא. ובמעמד
הרסיני פסקה זקמתן (שבת קמו. עיין רש"י שם), כי שם קבלו
תרי"ג עיני דקדשה (זוהר יתרו פב): והיתה להם נשואין בקדשה.
ולמה נקרא עצה בבחינת נשואין, כי (ברכות סא.) הקליות יועצות,
וכליות הם פלי ההולדה, פלי הזרע. נמצא, בשמקבלין עצה מאדם,
כאלו מקבלין ממנו זרע, והכל לפי אדם, אם רשע או צדיק. ובשכיל
זה התורה מתייש פח (סנהדרין כו): ונקראת תושיה, כי הם תרי"ג
עיני, כמו שכתוב (משלי ח): לי עצה ותושיה; ועצות הם במקום
נשואין, בחינת זווג המתיש ביה, ועצת הצדיק הוא פלו זרע אמת.
וזה פרוש (ירמיה ב): ואנכי נטעתיך שורק, בחינת הגאולה, כמו
שכתוב (זכריה י): אשורקה להם ואקבצם, ועלידי מה, עלידי פלו
זרע אמת (שם בירמיה סיום הפסוק ואנכי נטעתיך הנ"ל) – עלידי
עצת הצדיקים תבוא לאמת, ועלידייך נקראת אמונה, בד אתחבר
בה אמת, ועלידייך תבוא הגאולה פנ"ל, כי הוא מקבל טפי השכל
של הצדיק עלידי עצה שמקבל ממנו. וזה: הן אמת הפצת בפחות
– בפליות – חכמה תודיעני, שאזכה לקבל טפי הפוח, טפי השכל,
עלידי עצה שאקבל מהם, ואז אזכה לאמת, כי הטפי השכל נקרא:
בלה זרע אמת:

ד ודע, שעלידי מוצות ציציית האדם נצול מעצת הנחש, מנשואין
של רשע, מבחינת נאוף, כי ציציית שמירה לנאוף, כמוכא בתקונים
(תיקון יח): ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם
(בראשית ט) – זה בחינת ציציית; וערות אביהם לא ראו – כי ציציית
מכסה על עריין. אכל הם, דהוא יצר הרע, דמחמם גופה דברנש
בעברה, הוא ארור, כמו שכתוב (שם): ארור כנען, כמו שכתוב (שם)
ג: ארור אתה מכל הבמה. והשמלה, הינו ציציית, הוא שמירה
מעצת הנחש, מזהמת הנחש:

וזה בחינות (שם מט): פן פרת עלי עין – בשכיל ציציית, לשון:
מציין מן החרפים (שה"ש ב), עלידייך זכה לכן פרת, שנשמר
מנשואין של נחש, מווג של הפטרא אחרא, וזכה לזווג דקדשה.
וזה: פרת – לשון זווג, לשון: פרו ורכו. ועקר הנאוף תלוי בעינים,
כמו שאמרו (פוטח ט): שמשון הלך אחר עיניו; וכמו שכתוב
(במדבר טו): ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם; ושמירת
ציציית, שהוא בחינת עינים, הוא שמירה מעצת הנחש, ויכול

לקבל העצות מצדיק, שהוא בלה זרע אמת.

ה וזה פרוש: אמר רבה בר רב הונא: אמר לי ההוא טיעא: תא
אחוי לך טורא דסיני. אזלי וחזאי דהדרן לה עקרבא, וקמיין כי חמרי
הורתא. ושמעתי בתקול שאומרת: אזי ולי' שנשבעתי; ועכשו
שנשבעתי, מי מפר לי:

תא ואחוי לך טורא דסיני – שהוא בחינת עצות, כי שם קבלו תרי"ג
עיני. חזאי דהדרן לה עקרבא – הינו שיש עצת נחש, עצת רשעים,
שעלידיהם אין יכולים לקבל עצת צדיקים, זרע אמת. וקמו כי חמרי
הורתא – זה בחינת ציציית, שהוא שמירה מעצת הנחש, מנאוף;
כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (מנחות מג): איזה ענשו גדול,
של לכן או של תכלת, ואמרו: משל לאחד, שצוה להביא לו הותם של
זהב, הינו תכלת, והותם של טיט, הינו לכן. וזה: חמרי, לשון חמר
וטיט; חורא, הינו לכן, כי עכשו זה עקר הציציית. ושמעתי בתקול
שאומרת, אזי לי שנשבעתי – פרוש רש"י: על הגלות, הינו, עלידי
ציציית וכלין לבוא לעצת צדיקים, לבחינת אמת; ועלידי אמת
באים לאמונה פנ"ל, ועלידי אמונה בא הגאולה פנ"ל. וזה ששמע
הרשת השם יתברך על הגלות, כי הציציית, שהם חמרי חורא, גרם
כל זה:

וזה פרוש: ואלה – כל מקום שנאמר ואלה, מוסוף. זה בחינת יוסף,
בחינת שמירת הברית, בחינת ציציית. המשפטים – זה בחינת
בלה זרע אמת, כמו שכתוב (תהלים יט): משפטי ה' אמת; שאזכה
לעצת צדיקים, לבחינת אמת. אשר תשים לפניכם – זה בחינות בד
אתחבר בה אמת, וזה בחינת: השויו אשה לאיש; כי זה איש ואשה
הם בחינת התחברות אמת ואמונה, וכזה תלוי הגאולה פנ"ל. וזה
יכול שיהיו התלמידים לומדים ואין מבינים – תלמוד לומר וכו',
ערבם לפניכם בשלחן ערוף – זה בחינת הגאולה, שלעתיד יתגלו
כל החכמות בשלחן ערוף, כמו שכתוב (ישעיהו יא): ומלאה הארץ
דעה. עד כאן לשון רבנו ז"ל:

(השמטות השייכים להתורה הזאת):
התפלה הוא בחינת אמונה, והוא בחינת הנסים, כי גם למעלה
מטבע, ולזה צריך אמונה פנ"ל, עין שם. ובשכיל זה התפלה מסגל
לזכרון, כי תפלה הוא בחינת אמונה פנ"ל, ושכחה הוא ענין שהיה
לפנינו דברמה ונשפח ועבר מאתנו. (והיא דרך ההנהגה עלפי
מערכת הפולות, שמתנהג כסדר יום אחר יום, והוא הפוך האמונה,
מה שאין בן אם מאמין שיש מחדש הכל בראונו בכל יום תמיד, והוא
מתיח ומקיים הכל תמיד, והוא למעלה מהזמן, אין כאן שכחה, ודויק).
ומעתה תראה נפלאות בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שבת קד):
מ"ם וסמ"ד שפלוחות בנם היו עומדין; כי מס הוא בחינת השכחה,
ועל זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (הגיגה ט): אין דומה השונה
פרקו מאה פעמים למאה פעמים ואחד; כי מס בגימטריא מאה, ועד
מאה שולט השר של שכחה, וזה שהמתיקו חכמינו זכרונם לברכה:
מ"ם וסמ"ד, הינו מ"ם שהוא בחינת השכחה, בנם היו עומדין, כי

גם הוא הפך השכחה, כי נסים הם בחינת התפלה, בחינת אמונה, שהיא הפך השכחה כנ"ל: ודע וכו' כי ציצית שמירה לנאוף וכו', על שכם שניהם זה בחינת ציצית וכו'. וזה (בראשית לו): הלא אחיד רעים בשכם, הינו בחינת ציצית כנ"ל, שהיא שמירה לנאוף, והוא בחינת שמירת הברית, שהיא בחינת יוסף, על בן אומר יעקב ליוסף: הלא אחיד רעים בשכם, שהיא בחינת שלף; לכה ואשלחך אליהם: וזה פרוש: ואנכי נטעתיך שורק כו', כי הוא מקבל טפי השכל של הצדיק עלידי עצה שמקבל ממנו. וזה שורק, הוא בחינת שורק, שהוא תלת טפין, כמו שכתוב בזהר (ובתיקונים תיקון נו), והוא תלת מחין, כי הוא ענין אחר, כי הטפה באה מהמח ומגיעה להכליות, שהן כלי ההולדה, שמכשילין תורע, פן השכל נולד גם פן המח ומגיע עד הכליות היועצות. ותלת מחין הוא בחינת (ישעיהו ו): השמן לב וכו' ואזניו וכו' ועיניו וכו', פן יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין ושב וכו', כלומר, שאינו רוצה לדבק עצמו לצדיקים פן יראה וכו'; אבל בשמך עצמו לצדיקים ומקבל מהם עצה, אזי הוא בחינת כליות יועצות, שהם כלי ההולדה, שמקבל הטפה מח המותקלקת לתלת טפין, תלת מחין כנ"ל, ואז יראה בעיניו ובאזניו ישמע ולבבו יבין וכו', שהם בחינת השלשה מחין, ושב ורפא לו. וזהו: ואנכי

נטעתיך שורק פלה זרע אמת, והבן:

וזה פרוש: אמר רבה בר רביהנא וכו', וזה רמו גם פן בפתח דבריו: אמר לי שהוא טיעא, ופרש רש"י בכל מקום: סוחר ושמעאל, כי ושמעאל הוא בחינת התפלה, כמו שכתוב (בראשית טז): כי שמע ח' אל ענדה, ותרגומו: ארי קביל ח' ית צלותיך, והוא בחינת אמונה כנ"ל. וזהו סוחר, מלשון סחור סחור (בחינת מקיפים), שהוא בחינת אמונה כנ"ל, ואמונתך סביבותיך (תהלים פט). וזהו (רות ג): ופרשת בנפך על אמתך; כי ציצית דקדשה, שהם בנפי מצוה, הוא שמירת הברית, והוא בחינת זיוג דקדשה. וזהו ששאל חגי הנביא (חגי ב): הן ישא איש בשריקדש בכנף בנדו ונגע בכנפו אל הלקח; כי פגם הברית – העדר הלקח, כמו שכתוב (משלי ו): בעד אישה זונה עד פפר לקח, והבן: ותשב באיתן קשתו וכו', משם רועה אבן ישראל (בראשית מט) – אבן וכו', בחינת התפלה יעקב וכו'.

סגלה לחולה – להסתפל על הציצית. והפוד בפסוק (שם מח): הנה כנף יוסף בא אליך; כי כל אלו התבות מרמזין על הציצית, דהינו מנין החוטין והכליות והקשרים, כמבאר בפריי עינייך בשער הציצית, פרק ד', בהג'ה, עין שם. וזהו: הנה כנף יוסף בא אליך, דהינו בחינת ציצית כנ"ל, עלידיך: ויתחזק ישראל:

פירוש נחל זהר

לכל מאמר הזהר על פי ההקדמות בליקוטי מוהר"ן

ומשל (מתניו וחלציו) חוזר פעמיים באותו אופן בדיוק. ואם כן כנ"ל מה חידוש בא להשמיענו.

אלא לאו צדק באמונה, ואף על גב דכלא חד, וחד דרנא איהו. אבל בזמנא דקיימא בדינא קשיא, ומקבלא מסטר שמאלא, בדין אקרי צדק, דינא ממש. והיינו (ישעיה כו) כי באשר משפטו לארץ צדק למדו יושבי תבל. והאי דרנא דמשפט, רחמי איהו. וכד אתקריב משפט בצדק, בדין אתבסם (כלא), ויכלין בני עלמא, למספל דינא דצדק. (ועל דא צדק לאו איהו כאמונה) אמונה, בשעתא דאתחבר בה (כדין איהו) אמת, לחדוה. וכל אנפין נהיריו, בדין אקרי אמונה. ואית וותרנותא לכלא, וכל נשמתין סלקין, מתחייבי בכמה חייבין דחייבין בישינו, ובינו דבפקדון סלקין (אקדים), אהדר לון ברחמי, וחס עליהו. ובדין אקרי אמונה, ולית אמונה בלא אמת. – אלא באמת בהעמקה ודקדוק המושג מצד הנהגת הבורא את עולמו וכן פעולת הצדיקים כפי רצונו, אין מידת צדק באמונה, ואף על גב שהכל אחד כנ"ל ודרגה אחת היא להם כנ"ל כי שניהם מדת ומדרגת המלכות, כי בעולם העשייה, שכנגד המלכות, שהוא מקום הסתרת הניסים ההשגחה ודעת אלוקים, לכן כאן הוא מקום ניסיון האמונה ויראת ה', ומעשים צודקים כנ"ל כפי האמונה. אבל השוני בכל זאת הוא כי בזמן

ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה כי עצום הוא ממני. רבי חזקיה פתח, (ישעיה יא) והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו. האי קרא בלא איהו חד. מאי הדושה אתא לאשמעינן, דהא צדק היינו אמונה, ואמונה היינו צדק. אזור מתניו, היינו אזור חלציו, לא אשכחן קרא בהאי גוונא. – עתה לכה נא ארה לי את העם הזה כי עצום הוא ממני. כדי לבאר זה הפסוק, רבי חזקיה פתח והקדים לבאר הנאמר במשיח צדקנו, והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו. זה הפסוק כולו הינו אחד. (כפי שיבואר מיד אהדותו תחילה וסוף) ואם כן מה הוא החידוש שבא להשמיענו?, ואהדותו הוא שהרי צדק היינו אמונה, ואמונה היינו צדק. שהרי אם למשל יעשה האדם משא ומתן באמונה, שמאמין שבורא עולם צופה ומביט מעשיו בחדרי חדרים בוחן כליות וחדרי ליבו, ולכן אין לו לרמות חברו כי עתיד לתת דין וחשבון על כל מעשיו, הרי שוודאי יעשה מעשה צדק וישרות המשפט כפי רצון בוראו. ואם נראה אנו זה הצדיק באמונתו ויחיה, כל חיינו מעשה צדק, יורה הדבר לנו על גודל אמונתו, נמצא הכל אחד. וכן אזור מתניו, היינו אזור חלציו, כי מקומם אחד בגוף האדם. לא מצאנו פסוק כמו זה שעל מושג (צדק ואמונה)

שעומדת המלכות בדין קשה של הסתרת ההשגחה ומיעוט הניסים הגלויים שלא ניתנים להלבשה בדרך הטבע, וכל זה בעצמו בעיקר מפני פגם הברית, וקבלת עצות הרשעים, עד שאין מגיעים לאמת ולאמונה המביאה לגאולה, אזי מתרבה חושך הגלות והמייצר. ואז מקבלים ישראל כל יושבי תבל את השפע בצמצום מצד השמאל, בחינת הסתרה וצמצום האור, אז נקראת המלכות והנהגת העולם צדק, הוא דין ממש גלוי בפועל בהנהגת הבורא, מלבד הסתרת מלכותו יתברך. והיינו מה שכתוב שם בהמשך (ישעיהו פרק כו פסוק ט), כי כאשר משפטיך לארץ צדק למדו יושבי תבל. כי כאשר ה' מנהיג העולם במידת המשפט הישר, מתוך זה יכירו הם צדקתו וישרותו יתברך שמו, וגם יצדיקו מעשיהם בתשובה, מפני אמת הדין. דהרי זו דרגה של המשפט, מה שה' מנהיג, ברחמים נסתרים, בגילוי הדין, בכדי להביאם ברחמים אל הגאולה, לכן זה משפט סופו רחמים הוא. וכאשר ז"א והנהגת מידת המשפט המיישר מתקרב להשפיע הנהגתו בצדק ועולם המלכות, אז כל הדין מומתק, כי עתה רואים הנהגתו וחוזרים בתשובה ומתגלה כי יש מנהיג לבירה, ויכולים בני העולם לפבול דין הצדק, כי יודעים מקורו ותכליתו, שהוא רחמים. לעומת זאת, מידת המלכות בבחינת אמונה, היא בהכרח כשמתחברת בה אמת, כי על ידי אמת המלוכשת בעצות הצדיקים החוקקים בנו זרע אמת שלהם, שעל ידי זה מגיעים ישראל לאמונה נכונה באמת, בהנהגה שמעל הטבע, וכה התפילה (הנקראת רחמים) שזאת התנהגה נמשכת מהרחמים העליונים אהבת ה' לישראל, אזי מקבלים החיבור והדעת לה, הערוכה לפניהם כשולחן, וזוכים על ידי לשמחה, כי זאת הדעת הבאה מאמונה באמת היא הגאולה המשמחת. וכל הפנים מאירות, הן פני ה' בהנהגתו הניסית בזכות התפילות באמונה, הן פני הצדיקים והדבקים בעצתם, השמחים מפני הישועה של אור הפנים אור האמת של הקב"ה, המאיר בזכות אמונתם. אז כאשר מאיר האמת בשכל תלמידי צדיקי האמת, ע"י העצות החוקקת האמת בשכלם, אז נקראת הנהגת ה' אמונה, כי הנהגת ה' המלוכשת בשליחות הצדיקים ממשכי האמת, היא המביאה לגילוי האמונה השלמה של תלמידיהם בעולם העשייה. ויש אז מידת ותרגות לכל, שיש בכוחם לוותר על תאוות עולם הזה, וכן לוותר ברחמים לחברו שלא כמידת הצדק והדין, ולהיות וותרן במומנו במעשי צדקה, כי על ידי האמונה, שאין איש יכול להזיק אותו ולהחסיר שפעו, כי בעל תהומות הניסים ישגיח עליו למלא חסרנו, כי אין מחסור ליראיו המאמינים בו בשלמות, ומשם כוח לוותר על ממונם ולהשפיע צדקה לסובכים אותם, וכל הנשמות עולות

מדרגה לדרגה, כי על ידי אמונה אמתית מגיעים לדעת אמת, וזאת דעת האמת מגדילה שוב האמונה וחוזר חלילה. האמונה הרבה בעולם עד שאין אחד מלביש ומכסה בדרך הטבע הניסים, ומתחזק לעלות מדרגתו הנמוכה לקיים מעשי אמת, אזי כל זמן שהיה בהסתרה והלך אחרי שרירות ליבו מתוך תרוצי הכיסוי, והרבה במעשים רעים של פגם הברית והובות שהביא על עצמו, עתה אלו הנשמות אשר מתחייבות בכמה חיובים של רשעים רעים, מאחר ושמעו עצתם הרעה בחינת פגם הברית, ולא ידעו להישמר מהם על ידי מצוות צינית, אך עתה מתקנים האמונה בזכות צדיקי האמת והאמונה המתחברת בעצתם הקדושה כנ"ל לכן כיוון שאלו הנשמות הנפולות הן עולות כנ"ל מדרגה לדרגה בפקדון שהופקד בהם, הוא זרע אמת של הצדיקים בחינת נישואין דקדושה בחינת פקידה. על ידי זה הוא יתברך הנסתר ברחמיו עד אין סוף, שאין להשיגם, אך מגלה אותם במידה כפי האמונה, הוא יתברך מחזירן את החובות של ההסתרה ומעשים רעים שעשו וחס עליהם, ואז נקראת מידת המלכות והנהגת עולם העשייה, אמונה, כי מחזק אמונתם בכוח תפילתם, כי הוא שומע תפילת כל פה עמך ישראל ברחמים, אפילו הרחוקים והחייבים, עד שנמשך בגלוי הניסים, שבהם הרחמים, שאלו הניסים שפועלים בתפילתם אין להכחיש אותם ולהלבישם בדרך הטבע יותר לעולם וכלתה הפרוטה מן הכיסוי, ומיד בן דוד בא במהרה בימינו אמן.

השָׁמַיִם אֲזוּר מִתְנַיִן, וְאֲזוּר חֲלָצִי. מִהוּ תְרִין אֲזוּרִין הַקָּא. וּמִתְנַיִם וְחֲלָצִין אֵף עַל גַּב דְּחַד אֵינּוּ, תְרִין דְּרִגִין אֵינּוּ, חַד לְעֵילָא, וְחַד לְתַתָּא. לְעֵילָא בְּשִׁירוּתָא, אֲקָרִי מִתְנַיִם. לְתַתָּא בְּסוּפָא, אֲקָרִי חֲלָצִין, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ישעיה לב) וְחֲגוּרָה עַל חֲלָצִים, בְּסוּפָא, עַל רִישׁ יְרֻכָם. כִּד אֲתָתָא בְּצַעְרָא, מְנַתְקָן אֵינּוּן חֲלָצִים, מִרִישׁ יְרֻכָן, וְשׁוּיָא יְדָהָא בְּכַאֲיָבָא עֲלֵיהוּ. ועוד עכשיו כנ"ל הקושיא על משל מיקום הגוף המלמד על צדק אמונה. אזור מתניו ואזור חלציו. מה הם שתי איזורים כאן בדיוק באותו מקום כמו שצדק אמונה כנ"ל הם דבר אחד. ומתנאים וחלצים, אף על גב שהינם אחד בכללות, מצד מיקומם בגוף בחלק התחתון של גוף, שהוא חלק עליון של הרגלים, והינם מרמזים על חיבור עולם העליון, הרוחני וכנגד ז"א, לבין עולם התחתון שהיא המלכות, אך ביתר דיוק שתי מדרגות הם, אחד למעלה ואחד למטה. ויש לרמוז שזה בחינת התהומות וניסים עליונים ותחתונים. שהכל תמהים עליהם, אלא שהניסים עליונים אשר מעל הטבע הנמשכים מהארת פני ה' ורחמיו ומידת אמת שלו יתברך כנ"ל על ידי שלמות

האמונה המקבלת מאמת, המה גולים לכל יחדיו, ואין ניתן לכסותם, ומלוכשים בהם מוחין ממש, של הדעת העליונה, ולכן הן מצד החיצוניות שלהם, מה שכולם יחדיו עדים להם, והן מצד הפנימיות, שהם המוחין כנ"ל שבהם, לכן לא ניתן לכסותם בדברי הבל. אך ניסים תתאין של השגחה פרטית המלוכשת בחלקה בדרך הטבע, ניתן פתחון פה לרשעים למען המשך הבחירה, מה שמכסים פרוטות השפתיים של הצדיקים בדרך הטבע. שעל ידי זה ממשכים הרשעים להרבות חובות כנ"ל. ומעוררים מידת הדין והצדק כנ"ל. הנה למעלה בראשית והראש, הוא בחינת תבואי תשורי מראש אמנה, היא האמונה השלמה שאין בה שמץ מקום לכפירה בעת גילוי הניסים העליונים. והוא עת ביאת המשיח. וזאת הבחינה נקראת מתנים, הקרובים ומחוכרים לגוף העליון שממנו משפט הרחמים. ואולי נקראים על שם מתן השפע מהגוף למטה לרגלים, ברחמים שלמים אריכות אפיים ומתינות. ולמטה בסוף הגוף ותחילת הרגלים ומדרגות נמוכות ומצומצמות של עולם העשייה והסתרה שבו, נקרא חלצים, שאין מאיר האמת הממתקת ומשלמת האמונה, וצריך שיהליץ ממידת הדין והצדק. ואם תאמר אדרבא הרי אומר הפסוק שלמעלה הוא אזור הצדק שהוא מידת הדין הצריך לרחמים ולמטה הוא אזור האמונה וגילוי הפנים והשמחה, הנה יש לומר שאמנם מצד הניסים שמתגלים, שאז הרי מן התחתון הוא הדין טרם הגילוי, שאז האמונה בקטנות. ועליון הוא אחר הגילוי האמונה נשלמת, אך הנה באמת דייקא בסוף שהיא מדרגת ההסתרה הגדולה, דייקא שם גדולה מעלת המאמין בלילות חשכת הגלות, ההולך באמונה מושרשת אחר עיצות הצדיקים שמקיים. מה שאין כן לאחר גילוי הניסים העליונים, מה רבה הבושה והדין למי שלא השכיל בעצמו לפעול בתפילה אלו הניסים בעצמו, אלא אדרבא הרבה החובות. ר"ל. והראיה שהאמונה שבחלציו הוא למטה מן המתנים כמו שנאמר וחגורה על חלצים (כמבואר במפרשים רש"י מלבי"ם עיין שם) לכסות על מקום הערווה שלמטה במקום החלציים שעל בראש הירכיים. שהם הרגלין של עולם העשייה בו צריכים להתחזק דייקא בראש אמונת ההשגחה הניסית והנסתרת על לגילוי ניסים עליונים. כאשר אשה בצער בשעת לידה, שאז מתנתקים אותם חלצים מראש הירכיים, המרמוז על דין ואיבוד אמונת השגחה המלוכשת ברגלי עולם הזה, היורדות מוות, הפך בחינת צדיק באמונתו יחיה, ושמה ידיה ככאב עליהם, בחינת תיקון פגם האמונה ומיתוק דין הכאב, על ידי בחינת יהי ידיו אמונה.

ובגין כך לגבורה ולקרבה, צדק אזור מתניו. וְהָכִי אֲצַטְרִיף. לְרַחֲמֵנוּ וְלִטְב, אֲמוּנָה אֲזוּר חֲלָצִיו, פָּחַד דְּרָגָא יְדִין עֲלֵמָא, וְשִׁלְטָא לְתַרְיִן סְטָרִין, חַד רַחֲמֵי (דף קצ"ט ע"א) לְיִשְׂרָאֵל. וְחַד דִּינָא לְשֹׂאֵר עַמִּין. – מַפְנֵי כֵךְ שֶׁלְמַדְנוּ הַהִבְחָן בֵּין הַמְדַרְגּוֹת שֶׁל הָאֲמוּנָה וְהַנִּסִּים הָעֲלִיּוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים לְכֵן לְגַבּוּרָה וְלִקְרָב, שֶׁהוּא זְמַן הַנְּהַגָה שֶׁל מִידַת הַדִּין וּמִשְׁפָּט, שֶׁם צָרִיךְ בַּחֲנֻת צִדְקָא אֲזוּר מִתְנִיּוֹ, כִּי מַעֲצָם כּוֹחַ גְּבוּרָתוֹ יִתְבַּרֵךְ הַמַּתְגַּלָּה בְּעוֹלָם אֲפִילוֹ דְרֶךְ לְבוֹשׁ אֲוֹמוֹת הַמַּתְגַּרּוֹת זֶה בְּזוֹ הֵנָּה הוּא סִימָן לְצַפִּיָּה לְרַגְלֵי מִשִּׁיחַ אֲשֶׁר יִגְלֶה הַגְּאוּלָּה בְּמִקּוֹם הַרְגָּלִים. שֶׁאֵז הַצִּדִּיקִים בְּגַבּוּרָתָם בְּכַבִּישַׁת יִצְרָם וּשְׁמִירַת בְּרִיתָם וּשְׁלֵמוֹת אֲמוּנָה שֶׁלָּהֶם יִמְשִׁיכוּ רַחֲמִים וְנִסִּים עֲלִיּוֹנִים לְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל. וְכֵךְ צָרִיךְ כְּפִי מִידַת הַנְּהַגָה הַמְלַךְ הָעֲלִיּוֹן לְפַעוּל בְּדִין כְּבִישַׁת הַיִּצֵר וְהַתְּשׁוּבָה. אֲךָ לְרַחֲמֵנוּ גְלוּיָהּ וְלִטְב. שִׁתְּגַלֶּה דִּיקָא בְּמַדְרַגּוֹת הַנְּמוּכּוֹת, מִתּוֹךְ בַּחֲרָה, דִּיקָא בְּעַת שֶׁאֵין הַנִּסִּים גְּלוּיִים, שֶׁאֵז דִּיקָא עַת שֶׁכָּר גְּדוּלָּה, אֵזִי צְרִיכִים לְבַחֲנֵי אֲמוּנָה אֲזוּר חֲלָצִיו. לְקַבֵּל הָאֲמוּנָה דִּיקָא עַל יְדֵי מַעֲשֵׂי עֲצוֹת הָאֲמִת, וּמַצּוּוֹת צִיצִית לְהַאֲמִין ה' מִרְחוֹק מְצִיץ עֲלֵינוּ בַּהֲשִׁיחָתוֹ. וְעוֹד הֵן אֲמַת כְּנ"ל כִּי בְּדַרְגָּה אַחַת כְּלָלִית, שֶׁל מִקּוֹם חִיבוּר הַגּוֹף לְרַגְלִים, יְדוּן אֵת הָעוֹלָם בְּעַת שֶׁעֵרַב הַגְּאוּלָּה מִידַת הַדִּין פְּעוּלַת כֻּלָּל הַמְּקוּמוֹת בֵּין כָּל הָאֲוֹמוֹת וְשׁוֹלֵט בְּכָל זֹאת בַּהִבְחָן שְׁתֵּי הַנְּהַגּוֹת לְשֵׁנֵי צַדִּיקִים, אֶחָד לְרַחֲמִים לְיִשְׂרָאֵל הַמַּתְפַּלְלִים בְּאֲמוּנָה וְיִוְדָעִים כִּי הַכֹּל מוֹשִׁיחַ מֵאִיתוֹ יִתְבַּרֵךְ גַּם בְּמַה שֶׁנִּדְמָה לְהַסְתֵּרָה בְּדֶרֶךְ הַטְּבַע. וְאַחַד דִּין לְשֹׂאֵר עַמִּים, הַכּוֹפְרִים בַּהֲשִׁיחָה וּמְנַסִּים לְכַסּוֹת כָּל נִסִּים בְּדֶרֶךְ הַטְּבַע וְלַהֲרַבּוֹת בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים, אֲשֶׁר לְמַדּוֹ מֵהֶם יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת, וְעַתִּיד הוּא יִתְבַּרֵךְ לְהִיפְרַע מִן הָעִבּוֹרִים, עַל שֶׁפָּגְמוּ בְּקְדוּשַׁת הַכְּרִית שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעֲצַתָּם הַרְעָה, וַיִּפְרַע מֵהֶם בְּנִסִּים וּנְפִלְאוֹת, רֵאשִׁית בְּדֶרֶךְ הַטְּבַע וְהַהֲשִׁיחָה הַנְּסַתְרַת מֵה שֶׁבַעל כּוֹרַחִים יִתְגַּרוּ זֶה בְּזֶה כְּפִי שֶׁאֲנִי רּוֹאִים בַּחוּשׁ מֵה שֶׁמַּתְקִיִּים בִּימֵינוּ, וַיִּרְמּוּ בְּזֶה לְיִשְׂרָאֵל לְהַתְּכַוֵּן לְבִיאת הַמִּשִּׁיחַ, אֲשֶׁר הוּא יְסִים הַמַּלְחָמָה בְּעַת שִׁיעָלוֹ לְיִרוּשָׁלַיִם קְרִיָּה נְאֻמָּה, וְאֵז בְּסוֹף מַלְחַמַת גּוֹג וּמְגוּג בְּנִסִּים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל אֲבָנֵי אֶלְגָּבִישׁ. וְלֹא יוֹכְלוּ יוֹתֵר לְהַלְבִּישׁ הַדְּבָרִים בְּדֶרֶךְ טְבַע, כְּפִי שֶׁעָשׂוּ בְּשֶׁלֶב הַדְּבָר שֶׁבְּזֹאת הַמַּלְחָמָה (עֵינִי שֶׁם בְּמַלְבִּי"ם) וְאֵז יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּה. וְגִלּוּיֵי נִסִּים וּנְפִלְאוֹת בְּבִיאת הַמִּשִּׁיחַ הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם בְּאַרְץ הַגְּלִיל בְּעִמּוּד אֵשׁ אַרְבַּעִים יוֹם וְלֵילָה לְעֵינֵי תָבֵל לְגוֹאֲלָנוּ גְּאוּלַת עוֹלָם בְּרַחֲמִים עַל יְדֵי רֵאשׁ הָאֲמוּנָה שִׁיכְנִים בְּנוּ בְּמַהֲרָה בִּימֵינוּ אֲמֵן.

וְאֵי תִימָא, צִדְקָא דִּינָא תִקְוָה אִיהוּ, וְהָא פְתִיב (ויקרא יט) בְּצִדְקָא תִשְׁפּוּט עַמִּיתָךְ. (דברים טז) צִדְקָא תִרְדּוּף. וְכַמָּה אֵינְנוּ.

וּדְאֵי חֲכִי הוּא. דְּהָא צָדֵק לִית בֵּיהּ וְתַרְנֻתָא כְּלָל. אִוּף
חֲכִי מִאֵן דְּדְאִין לְחֲבֵרִיהּ, לֹא אֲצַטְרִיף לְמַעַבְדָּא לִיָּהּ וְתַרְנֻתָא
מִן דִּינָא כְּלָל, אִלּוּ בְּצַדֵּק, דְּלֹא יִשְׁנֵה לְרַחֲמֵי. מִאֲזַנִּי צַדֵּק,
כְּלָל וְתַרְנֻנִי לְהָאֵי סְטָרָא וְלְהָאֵי סְטָרָא, לְמִאֵן דִּיחֵיב וְלְמִאֵן
דְּמִקְפַּל. וּבְגִין כִּד חַד דְּרַגְאָ אִיהוּ, וְאֲתְפָּלֵג לְתַרִּין סְטָרִין.
וְחַדִּי תַרִּין סְטָרִין, בִּ' אֲזוּרִין, כְּנִימָן, חַד לְשַׁעַר עַמּוּן, וְחַד
לְיִשְׂרָאֵל. וּבְשַׁעַתָּא דְּנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אֲתְאָזְרוּ בְּאֲזוּרִין
אֱלִין, חַד דְּקִרְבָּא. וְחַד חֲוָה דְּשַׁלְמָא. (חֶסֶר כֹּאן) (וְכֹלָא חוּה
בְּצַדֵּק) כִּד אֲתִיעַט כְּלָק, אָמַר וְאַגְרִשְׁנִי מִן הָאָרֶץ. אָמַר חוּה
דְּרַגְאָ דְּקָא (ס"א) אֲתְאָחַדְתּ בֵּיהּ הָאָרֶץ וְדָא וכו') אֲתְאָחַדְתּ
בֵּיהּ, מִן הָאָרֶץ וְדָאֵי. וְדָא חוּה כִּי עֵצוּם חוּה מְמַנִּי וְדָאֵי,
מִאֵן יִיכּוּל לְאַגְהָא וְלִקְרַימָא כְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל דְּרַגְאָ דְּלְחֹן תִּקְוַה
חוּה מְדִילִי. וּבְגִין כִּד, וְאַגְרִשְׁנִי מִן הָאָרֶץ. וְאֵי מַהֲאֵי אָרֶץ
אַגְרִשְׁנִי, וְאֲתִרְךָ יְתִיהּ מִינֵיהּ, אִיכּוּל לְמַעַבְדָּא כְּל רְעוּתֵי,
חֵילָא דְּלְחֹן כְּמַאֵי אִיהוּ. כְּפּוּמָא, וּבְעוּבְדָּא. הָא פּוּמָא דִּילָהּ,
וְעוּבְדָּא דִּילֵי. – וְאֵם תֹּאמַר וְכִי צַדֵּק דִּין קָשָׁא חוּה? וְחַרִּי
כְּתוּב בְּצַדֵּק תִּשְׁפַּט עַמִּיתְךָ, דְּחַיִּינוּ שְׂתַרְחַם עֲלֵינוּ לֹא לַעֲוֹת
דִּינוּ לַרְעָה, וְכַן צַדֵּק צַדֵּק תִּרְדּוּף, מִשְׁמַע שְׁהוּא דְּכַר מִוּב
שִׁישׁ לְחַשְׁיָנוּ, שְׁהַרִּי מִן הָדִין צַרִּיךְ לְבְרוּחַ וְלֹא לְרַדּוּף אַחַרִּיו.
וְכִמַּה פְּסוּקִים חֶם שׁוֹמְרִים כִּי צַדֵּק חוּה רַחֲמִים. אַךְ וְדָאֵי כִּד
חוּה שְׁהוּא דִּין, שְׁהַרִּי בְּצַדֵּק אֵין וְתַרְנֻת כְּלָל. כִּי זֶה נֹאמַר
הַשׁוֹפֵט בְּמִידַת מִשְׁפָּט אָמַת. לְכִן גַּם כִּד מִי שְׁדָן אֶת חֲבֵרוּ,
דְּחַיִּינוּ הַשׁוֹפֵט אֶת בְּעַל הָדִין, לֹא צַרִּיךְ לַעֲשׂוֹת לוֹ וְתַרְנֻת
מִהָדִין כְּלָל. אִלּוּ בְּצַדֵּק יִשְׁפּוּט, שֶׁלֹּא יִשְׁגִּיחַ עֲלֵינוּ לְרַחֲמוּ
מִתּוֹךְ אַהֲבַתּוּ, שְׁהִיא נְגִיעוּת הַמִּרְחִיקָה מִן הָאָמַת שְׁהוּא רִצּוֹן
ה', שְׁהִיא הַרְחַמְנוּת הָאָמַתִּית. וּיקִיִּים הַפְּסוּקִים מִאֲזַנִּי צַדֵּק,
בְּקוּ יִשְׂרָאֵל וּמִאֲזוֹן, כִּלְי וְתַרְנֻת לְצַדֵּק זֶה וְלְצַדֵּק זֶה לְמִי שְׁנוֹתֵן
שִׁיתֵן פַּחוּת אוֹ יוֹתֵר מִן הָאָמַת וְלְמִי שֶׁמִּקְבֵּל שֶׁלֹּא יִקְבֵּל יוֹתֵר
אוֹ פַחוּת מִן הָאָמַת. וּמִשׁוּם זֶה שִׁישׁ חֵיצוֹנִיוֹת וּפְנִימִיוֹת שֶׁל
הַרְחַמִּים וְדִין שֶׁל הַנְּהַגַת חֲבוּרָא וְלַעֲוֹמַתֵם חֵיצוֹנִיוֹת וּפְנִימִיוֹת
שֶׁל הַנְּהַגַת הָאָדָם הַשׁוֹפֵט לְחֲבֵרוּ, לְכִן דְּרַגְאָ אַחַת הִיא, שֶׁל
רַחֲמִים בְּפְנִימִיוֹתָהּ, וּמִתְחַלֶּקֶת לְשְׁנֵי צַדִּדִּים. וְשְׁנֵי צַדִּדִּים אֵלֶּה
הַגְּלוּיִים לְנוּ עַתָּה, שְׁנֵי אֲזוּרִים כְּנִ"ל, נִיסִים מוֹסַתְרִים וְנִיסִים
גְּלוּיִים, דִּין וְרַחֲמִים. וְכַן אָמוּנָה הִבֵּאָה מִדִּין וְאָמוּנָה הִבֵּאָה
מִעֲצַת צַדִּיקִים. הֵמָּה עוֹמְדִים לְקִיָּים הַנְּהַגַת חֲבוּרָא, אַחַד
לְשַׁעַר הָעַמִּים בְּדִין חֵיצוֹנִי שְׁהוּא בְּאָמַת רַחֲמִים לְמַעַן הַגְּאוּלָּה,
וְאַחַד לְיִשְׂרָאֵל שְׁהוּא רַחֲמִים גְּלוּיִים הִבֵּאִים מִרַחֲמִים פְּנִימִיִּים
עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַקְּב"ה בְּאֲהַבְתּוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל. וּבְשַׁעַת שִׁיבְאָו
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, שְׁאִין הִיא מִקוּם הַנִּיסִים, וְזָכוּ בְּיִצִיאתָם
לְתִיקוּן הָאָמוּנָה בְּדִרְכָם בְּחֹזֵרָה בְּעֲלוּתָם לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. יְחַדְדוּ
שְׁבָטֵי י-ה בְּנוֹסְחָ תְּפִילַתָם, הֵתְאָזְרוּ בְּאֲזוּרִים חִלְלוּ, אַחַד שֶׁל

קֶרֶב וְצַדֵּק בְּדִין לְשַׁעַר הָעַמִּים הַכּוֹפְרִים לְגִמְרֵי לֹא מִידַת
הָאָמַת כְּנִגַּד שְׁקֵר שֶׁל הַגְּוִיִּים, וְאַחַד הִיא שֶׁל שְׁלוֹם, בְּחִינַת
שְׁמִירַת חֲבֵרִית, בְּחִינַת וְהַנְּנִי נֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם, אֱלוּ
הַצַּדִּיקִים שׁוֹמְרֵי חֲבֵרִית וְשִׁמְחָה עֲצוֹת זֶרַע קוֹדֵשׁ, כּוֹלוּ אָמַת,
הַמְּבִיא לְאָמוּנָה וְגְאוּלָּה מִגְּלוּת מִצְרַיִם. וּבְחַתִּייעִין כְּלָק, אָמַר
וְאַגְרִשְׁנִי מִן הָאָרֶץ. מִן הָאָמוּנָה שְׁהִיא בְּחִינַת אֲרִץ יִשְׂרָאֵל,
אֲוֵתָהּ דְּרַגְאָ שְׁהֶם יִשְׂרָאֵל נְאֻחִים בְּהַ. מִן הָאָרֶץ וְדָאֵי, מִן
הָאָמוּנָה הַוּוּדָאִית, וְדָאֵי מִמְנָה רִצּוֹ לְגִרְשָׁם. וְזֶהוּ כִּי עֵצוּם
חוּה מְמַנִּי, בּוֹדָאֵי. כִּי יִדַּע כְּלָק כִּי כּוּחַם וְעוֹצְמַתָם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל מְמַנִּי חוּה בְּכוּחַ וְדָאוֹת הָאָמוּנָה הַוּוּדָאִית לֹא כֹל צֶל
שֶׁל סָפֵק וְחֵלְבֻשָׁה בְּדִרְךָ הַטְּבַע. אָמַר מִי יִכּוּל לְחַלְחַם וְלַעֲמוּד
בְּפְנֵיהֶם בְּיִשְׂרָאֵל? דְּרַגְתָם חֲזַקָה מְשָׁלִי. וּמִשׁוּם זֶה – וְאַגְרִשְׁנִי
מִן אֲרֶץ, מִן הָאָמוּנָה בְּמַחֲדָשׁ הָעוֹלָם וְהַתְּפִילָה אֵלִינוּ. וְאֵם מִן
הָאָרֶץ חֲזָתָה הַעֲלִיּוֹנָה הַרוּחָנִית אֲגִרְשְׁנִי וְאַגְרִשְׁנִי אֲוֵתָם מְמַנָּה
מִמִּילָא גַם מִן הָאָרֶץ שְׁלַמְטָה, אִוּכַל לַעֲשׂוֹת כֹּל רִצּוֹנִי. הַתְּבוּנָן
בְּעֵצָמוּ לְשָׂאוֹל בְּמָה מִתְבַּטָּא כּוּחַ הָאָמוּנָה. כּוּחַ חוּה בְּמָה?
בְּפָה, בְּכוּחַ הַתְּפִילָה וְאָמוּנָה בְּחִינַת מִלְכּוּת פַּה. וּבְמַעֲשֵׂה
שֶׁל תְּרִי"ג עֵיטוּן וְעֵצוֹת פִּלֵּא נּוֹסֵפוֹת וְמַעֲשֵׂה הַצִּיצִית שְׁהוּא
כְּלָלוֹת הַתְּרִי"ג וּסְגוּלַת שְׁמִירַת חֲבֵרִית שִׁישׁ בְּהַ. שְׂאֵלוֹ הַעֲצוֹת
שֶׁל אָמַת דִּיקָא מִבִּיאוֹת לְכוּחַ בְּפָה. הַנַּה כְּנַגְדָם עֲלָתָה בִּי
עֵצַת נַחֲשׁ כִּי, חֲרִי חֶפְהָ שְׁלֵךְ לֵךְ נָא אַרְחָ לִי אֶת עַם הַזֶּה,
בְּכוּחַ חֶפְהָ שְׁלֵךְ הַגְּדוֹל, כִּי עֵצוּם חוּה כּוּחוֹ בְּפָה מְמַנִּי, אִבַּל לֹא
מַמְךָ. כִּי אֲתָה מַכְשֵׁף גְּדוֹל בְּלַחֲשֵׁי פִיךָ לְקַלְלָם וְלַחֲסִיר כּוּחֶם.
וְהַמַּעֲשֵׂה שְׁלִי שֶׁל קֶרֶבֶן זָבָחִים, כְּנִגַּד זָבָחִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל
וּמִצְוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁלָהֶם. הֵן לֹא עֲלָתָה בִידוֹ לְפַגּוֹעַ בְּכוּחַ
אָמוּנַתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כּוּחַ, עַד שְׁבֵאָה עֲצַתוֹ לְהִפִּילֵם בְּפִגְם
חֲבֵרִית וּנְיַשׁוּאֵין שֶׁל בְּחִינַת הַנַּחֲשׁ עַם בְּנוֹת מַדִּיָּן, שְׁהוּא
הַפֵּךְ הַקְּדוּשָׁה בְּחִינַת צִיצִית, בְּחִינַת בֶּן פּוֹרַת יוֹסֵף עֲלֵי עֵין,
בְּחִינַת לֹא תַתּוֹרוּ, הַמְּבִיאָה לְאָמוּנָה. וּבְכּוּחַ עֲצַת רַעֲהָ זוֹ
הַפִּילֵם כְּאִמּוֹר. וְכַן חוּה בְּדוֹרְנוּ שְׁהַעֲרָב רַב וְאוֹמוֹת הָעוֹלָם
הַיּוֹדְעִים זֹאת הַחֲכַמָּה לְהַרְעָה לְיִשְׂרָאֵל וְלְהִפִּילֵם בְּזֶה הַפִּגְם.
עֲלֵיהֶם נֹאמַר עוֹצֵה עוֹצֵה כִּי תוֹפֵר דִּבְרוּ דְּכָר וְלֹא יָקוּם כִּי
עֲמַנּוּ א-ל, אֲשֶׁר יִשְׁלַח בְּמַחַרָה מְשִׁיחַ צַדִּיקוֹ, שְׁמוֹ עַמְנוּאֵל
לְחַזְקֵנוּ בְּאָמוּנָה שְׁלָמָה כִּי עַמְנוּ א-ל, פִּלֵּא יוֹעֵץ שָׁר שְׁלוֹם,
אֲשֶׁר בְּעֵצוֹתָיו הַמּוֹפְלְאוֹת, אֲשֶׁר לֹא תוּכַל הַסְטָרָא אַחֲרָא
לְסוֹתֵרם וְהַסְתִּירָם, עֲצוֹת מוֹפְלְאוֹת, כּוֹלוּ זֶרַע אָמַת, אֲשֶׁר
גַם הַרְחוּקִים בְּיוֹתֵר אֲשֶׁר נְפָלוּ מִפְּנֵי פִגְם חֲבֵרִית מִאָמוּנַתָם,
גַם הֵמָּה יִתְחַזְּקוּ בְּזָכוֹת אֱלוּ הַעֲצוֹת בְּשִׁמְרַת חֲבֵרִית וְחִיּוּזֵן
הָאָמוּנָה בְּנִיסִים בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל, עַד שִׁיתְגַּלָּה מְשִׁיחַ צַדִּיקוֹ
בִּיתֵר שְׂאֵת בְּכוּחַ מִלְכּוּתוֹ וְתְּפִילַתוֹ וְנִיסִים שִׁיעֵשָׂה לְיִשְׂרָאֵל
לְהִבְיָאוּנוּ לְגְאוּלַת עוֹלָם בְּמַחַרָה בְּיִמֵינוּ אַמֵּן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא בולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקוטי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתה לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש נשמת רשב"י אחת המה, כמוכא רמוז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דדון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקין ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

א. עקר הגאולה תלוי באמונה, כי עקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה:
ב. אמונה ותפילה נוסים וארץ ישראל הם בחינה אחת, וכלם תלויים זה בזה:

ג. יש בני אדם המכסים כל הנסים בדרך הטבע, וכשיבילו אלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנסים, ותתרבה אמונה בעולם, אז יבוא משיח. כי עקר הגאולה תלוי באמונה כנ"ל:
ד. אי אפשר לבוא לאמונה אלא עלי ידי אמת. הינו פי עקר האמונה הוא במה שאין השכל מבין, כי במקום שהשכל מבין אין שיה אמונה. ואם פן כשאין השכל מבין, מתיכן יבוא להאמין במה שצריך להאמין. עלינו עקר האמונה תלוי באמת, שאם ירצה האדם להסתכל על האמת לאמתו ויבין מאליו, שצריך להאמין האמונה הקדושה בהשם יתברך ובצדיקיו האמתיים ובתורתו הקדושה, אז על פי שאי אפשר להבין בשכלנו מהנשם. פי עלי ידי הסתכלות על האמת בעין האמת, ויבין מרחוק שהאמת היא פה, רק שאי אפשר להבין בשכל וצריכין רק להתחזק באמונה שלמה. והכן היטב.

תפילה לה' יתברך וכן בקשה מהצדיק
שיפעל גם הוא בתפילתו לה'

ולחיות בנעם ויונה, אשר זאת הטובה הגדולה שבכל הטובות, טובות האמתיות והנצחיות, ואין שום טובה אחרת בעולם קלל. וכל הטובות וכל הנסים ונפלאות שישיות עם אבותינו ועמנו, ואשר אתה עושה עתה עמנו בכל יום ובכל שעה, בלם הם רק בשביל תכלית הטוב הזה פדי שנוקה לידע משה, אשר זאת היא התכלית של כל הטובות שבעולם. על פן רחם עלינו אדון כל, ותקבע אמונתך בלבנו לעולם ועד, ושבענו מטובה, ותזכנו לחיות בנעם ויונה. ותעזר לנו ברחמיך להתפלל לפניך תפלותינו בכל לב ונפש, עד שיהיה לנו פה על ידי תפלותינו לשנות הטבע, ולעשות נסים ומפתים בעולם, ותשמע תפלותינו תמיד. ותזכנו לבא לארץ ישראל, הארץ אשר בחרת בה מכל הארצות, ונתת אותה לישראל לעולם, ומיום אשר פרנו מאחריך ופגמנו באמונתך הקדושה, עלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, עד אשר ארץ עלינו הגלות. על פן חוס וחמל נא עלינו, וזכנו ברחמיך הרבים להכניע ולשבר ולבטל כל מיני כפירות ובלבולים שלא יעלו בלבנו ובלב כל עמך ישראל לעולם, ונזכה להאמין בנסיה הקדושים אשר אתה עושה עמנו בכל דור ודור מעולם, ואשר אתה עושה עמנו עדין בכל יום ובכל שעה, ולא נכסה שום גם בדרך הטבע הם ושלום, רק נדע ונאמין שהכל מאתך לבד, על ידי השגחתך אשר אתה משגיח תמיד בהשגחה פרטית על כל דבר שבעולם. ונזכה להאמין בך ובצדיקי האמת תמיד, ועל ידי זה נזכה לבא לארץ ישראל חיש קל מהרה, ותמהר ותחיש לגאלנו גאולה שלמה, ותביא לנו את משיח צדקנו:

הריבם תזכנו להאמין בך ובצדיקיך האמתים תמיד, באמונה שלמה ותזכה ונזכה. וכאשר אתה אלקים אמת, פן נזכה להאמין בך באמת, עד שנוקה להרגיש אלקיך עלינו, ונתנה דבקים בך תמיד, ולא נפרד משה לעולם אפילו ברגע קלה. ויהיה לנו בושח ופחה ואימה ויראה משה תמיד בכל עת ובכל רגע. ובלעדך לא נרים את ידינו ואת רגלנו לעשות שום עובדה בעולם. ובכל עסקינו ועשייתנו אפילו בעבודות חיוביות שהם אכילה ושתייה וכיוצא בהם, בכלם נתנה דבקים בך תמיד, ובלם יהיו לשמך ולעבודתך באמת. ולא נשפח אותך לעולם, בשכבנו ובקומנו בשבתנו כבינתנו ובכלתנו בדרך, בדבורנו ובשתיקתנו, בעמידתנו ובישיבתנו, בין בעסקינו בתורה ומצות ובין בעסקינו בדרך ארץ, בכלם נתנה דבקים בך ולא נשפח אותך לעולם. ותעזרני לקום באמת מקרא שכתוב, שויתי ה' לנגדי תמיד פי מימיני כל אמוט. ונזכה להרגיש אלקיך עלינו תמיד כי מלא כל הארץ כבודך ומלכותך בכל משלה, כמו שכתוב, אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. מלא רחמים הפין להיטיב, אשר בשביל זה לבד בראת עולמך, את השמים ואת הארץ וכל צבאם. וכל העולמות עליונים ותחתונים אלפי אלפים ורבי רבבות עד אין שיעור ומספר, כדי לגלות אלקיך בעולם, כדי שנוקה ברחמיך להכיר אותך בעולם השפל הזה. פי אתה טוב ומטיב לכל, ורצית להטיב מטובך לנו, ולהראות לנו רחמיך ותנייתך. על פן בראת עולמך ברוצח הטוב, כדי שנוקה לידע ולהכיר אותך,

לעילוי נשמות
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואת
חיה ליאורה בת פטריסיה

לעילוי נשמת
מרזו תמו בת דוד והיובא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מירה בת אשר
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.